

LBRIS

We know
books

Vasile Șerban

Jurnalul unui prăpădit

LETRAS
Promovăm autorii români

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȘERBAN, VASILE

Jurnalul unui prăpădit / Vasile Șerban – Otopeni:

Letras, 2026

ISBN 978-630-312-651-7

821.135.1

ISBN eBook ePUB: 978-630-312-652-4

Întreaga responsabilitate pentru conținutul acestei cărți
aparține autorului.

Copyright 2026, Vasile Șerban

Această carte este protejată de legea dreptului de autor.

Carte distribuită de www.piatadecarte.net

e-mail: office@piatadecarte.com.ro

Comenzi la tel. 0748 126 309 // 0787 708 844

Pentru solicitări de publicare vă puteți adresa editurii,

pe e-mail: edituraletras@piatadecarte.com.ro

Editura Letras / www.lettras.ro

contact@lettras.ro

Prefață

Un remarcabil eseu

Lirica lui Vasile Șerban, pe care am lecturat-o cu plăcere în volumele sale „Nostalgii de toamnă” și „Un gram de om pentru eternitate”, este una aparte; ea pune accentul pe mesaj, vocea poeziei sale existențiale având accente grave. Versurile sale nu zugrăvesc realitatea neapărat prin intermediul figurilor de stil; realitatea sa este brută pentru că poetul spune lucrurilor pe nume, fie că este vorba despre dragoste, fie că este vorba de viață sau moarte.

„Jurnalul unui prăpădit” este o nouă carte semnată de Vasile Șerban, scrisă de această dată preponderent în proză. Ea pare să fi apărut într-un moment de cumpănă a vieții autorului, după ce mai multe tragedii s-au succedat într-un timp scurt și după ce el s-a mutat din Londra în orașelul Treharris din Țara Galilor: „Aici, cu adevărat, mintea și inima au reușit să se liniștească și, bucuros de

cele împlinite, am hotărât fără prea multă zăbavă să pornesc călătoria mea în lumea scrisului. Astăzi, mai liber ca niciodată în viața mea, pot să citesc și să scriu după pofta inimii și a minții mele”.

Titlul cărții, „Jurnalul unui prăpădit”, putea foarte bine să fie „Jurnalul unui păcătos”, deoarece personajul principal este mai degrabă un „păcătos” aflat în conflict cu Dumnezeu și cu lumea. Dar dacă se are în vedere stilul discursului literar al autorului Vasile Șerban, liber, sincer și direct, „măi, oameni buni, uneori mă uit la mine cu dispreț când mă plâng de tot și toate”, atunci putem spune că titlul ales de autor este cel potrivit.

„Jurnalul unui prăpădit” ar putea fi considerat o carte de tip confesiune și, implicit, un strigăt de durere sufletească după o perioadă grea din viața autorului.

Cartea este construită pe baza unor întrebări mai mult sau mai puțin retorice, dar și pe unele certitudini și răspunsuri: „Întrebări avem mii și mii, dar nu ne răspunde nimeni care să stopeze zvâcnirea ciudată a eului nostru”.

În fața încercărilor dure, autorul ascultă „moartea” care îl cheamă, promițându-i „un nou fel de viață”, și luptă cu tentația ofertei facile. „Cum aş putea crede că în cealaltă viață va fi mai bine, când eu aici, pe pământ, sunt doar un

biet om ce orbecăie prin lume, un fel de orb care își caută ochii?”

Cu toate acestea, asemenea altor români plecați peste granițele țării, autorul cărții intră într-un conflict interior generat de întâlnirea dintre două civilizații distincte, având propriile culturi și spiritualități. El nu își poate găsi locul între acestea, oscilând între morala și atitudinea tradițională creștin-ortodoxă din România și imoralitatea, libertinajul, tarele societății de tip occidental, modernă, din noua lui țară: „Am făcut tot efortul posibil pentru mintea mea de om ca eu să rămân la fel. Am făcut tot posibilul ca să nu supăr entitatea supremă, dar nu a funcționat, de aceea îmi pun mereu întrebarea: e proiectul meu greșit sau libertatea de a spune lucrurilor pe nume m-a dus aici?” și „avem loc atâtea milioane de suflete în raiul cel promis sau, în caz că nu ne-am câștigat locul, ne întoarcem iar și iar de unde am plecat?”. De aici și drama care îl sfâșie în două, dramă pe care Vasile Șerban o conștientizează pentru că-i vizează devenirea: „În lupta mea de a înțelege scopul nostru pe pământ când dau credit maimuței, când lui Dumnezeu, dar, sincer să fiu, tare mi-aș dori să existe Dumnezeu, chiar dacă asta ar putea însemna condamnarea mea pentru totdeauna”.

Autorul face aceste constatări implicat, fiind concret în societate și privind-o detașat, ca un analist de profesie.

De aceea, el se descrie ca fiind îmbrăcat într-un „sentiment de tristețe” în timp ce constată cu aceeași tristețe că îmbătrânește: „Mă plimb pe stradă, târându-mi ființa-mi schilodită în văzul tuturor, și mă simt rușinat că nu am putut aduce în fața lumii un eu mai bun. Ba, uneori, chiar îmi este teamă că unul dintre ei mă va opri și-mi va spune răstit că nu sunt de-al lor și să nu mai ies pe stradă, căci le stric plimbarea cu fața mea tristă și privirea melancolică”.

Vasile Șerban remarcă, în urma pribegirilor și a trăirilor de care a avut parte în viață: „Sunt atât de mare în durere și suferință, încât nu mă pot abține din a te întreba cum am ajuns așa și de ce mă plimbă viața pe meleaguri nevisate de bătrânii mei. (...) M-ai aruncat, Bunule, într-un râu involburat numit viață și nu știam să înot”.

Profunzimea textului în proză al lui Vasile Șerban este extraordinară, acesta fiind susținut și de aforisme: „Să nu spargi zidul ridicat de unii oameni împotriva ta, căci vei ajunge să cari bucăți din acel zid toată viața”, dovedind înțelepciunea unui om care vede viața cu oarecare detașare prin prisma experienței, nu neapărat a vârstei.

În conflictul său cu Dumnezeu („Bunul”, cum îl numește autorul în text), Vasile Șerban îi spune acestuia: „De aceea și cred că te-ai îndepărtat de noi, fiindcă dacă ai fi văzut câte grozăvii am făcut și facem pe pământ, sigur

nu ne-ai mai lăsa să trăim” sau „monștrii din mintea mea râd de mine, iar altă putere împotriva lor nu este decât la tine” ori „mi-ai dat, Bunule, șansa de a trăi pe acest pământ fără să mai întreb și fără să-mi spui ce am de făcut, dar eu te iert așa cum mă iert și pe mine și trăiesc cu speranța că mă vei ierta și tu de toate cele ce le-am făcut împotriva firii și a lucrurilor pe care tu le-ai hotărât”. Este și o plângere aici, rod al umilinței prin recunoașterea nimicniciei și a nevredniciei, care denotă însă și o surprinzătoare cunoaștere aprofundată a Scripturilor („căci nu știu dacă sunt pe placul tău și mă căiesc în fiecare zi în care îmi pun cămașa întrebărilor”).

Autorul cărții mai zice apoi, încercând să se disculpe: „Îi plâng, Bunule, și îi rog să mă ierte că nu am putut să mă împotrivesc mai tare atunci când am luat calea pribegiei în zilele vieții mele, din dorința de a pune mai mult în farfuria copilului meu”.

Textul cărții este scris când la persoana I, când la persoana a III-a, autorul identificându-se cu toată lumea. El recunoaște, asemenea psalmistului David: „De m-aș plimba prin grădina Ta cu toate picioarele lumii și privi universul cu ochii tuturor oamenilor, tot nu cred că voi înțelege de unde vin și către ce mă îndrept, căci toate par a fi făcute să rămână doar pe înțelesul tău”.

Este interesant că Vasile Șerban și-a fragmentat cartea în texte/fragmente ca un jurnal, de aceea îmi permit să cred că „Jurnalul unui prăpădit” reprezintă o scriere autobiografică, poate chiar și testament literar al acestuia, care ar conține experiența de viață a lui Vasile Șerban, mesajul său către tânăra generație, mai ales cea destinată autoexilului: „Cartea asta nu o să fie despre ai mei și despre mine, ea o să fie despre noi, despre un tu și despre ai tăi, să-i vezi pe-ai mei, ai tăi și tu pe mine să mă vezi la fel ca tine, și sper ca la final ai să te înțelegi mai bine”.

„Jurnalul unui prăpădit” este un jurnal atipic, în care data și ora nu există, și este, în ansamblul său, un remarcabil eseu în proză, fragmentat de versuri și aforisme.

Un text foarte bun. Felicitări autorului!

Prof. Mariana Bendou,
scriitor membru LSR,
jurnalist membru AJPR.

Cuvânt-înainte

În Londra, simțeam că mi-am pierdut sufletul.

Prea mulți oameni, prea multe gânduri și prea multe gemete se răsfrângeau asupra ființei mele. Îmi pierdusem puterea de a medita în liniște din cauza zgomotului infernal al orașului și asta nu a putut decât să mă cufunde și mai mult în muțenie.

Auzeam mereu o voce care mă îndemna să fac ceva, dar teama că nu voi reuși în ceea ce voi întreprinde mă împingea în brațele renunțării înainte de a lua vreo hotărâre.

Sătul să trăiesc cu teama că se va termina rău indiferent ce-aș face, am aruncat hainele prudenței și am luat decizia să mă mut în afara Londrei.

În căutarea unui loc potrivit, am rătăcit de câteva ori prin împrejurimile Londrei, dar inima-mi se dorea dusă cât mai departe de forfota capitalei.

Ca și cum spiritele m-ar fi îndreptat spre o oază de liniște, am găsit locul unde să mă așez și, fără prea multe umbre de îndoială, am cumpărat o casă în micul orașel Treharris din Țara Galilor.

Aici, cu adevărat, inima și mintea au reușit să se liniștească și, bucuros de cele împlinite, am hotărât fără prea multă zăbavă să pornesc călătoria mea în lumea scrisului. Astăzi, mai liber ca niciodată în viața mea, pot să citesc și să scriu după pofta inimii și minții mele.

*

Pământ.

Mănânci pământ, te caci pământ.

Te naști pământ și mori pământ.

Acesta e blestemul sfânt.

Ca să te naști unde ai murit și apoi să mori unde ai trăit.
Să re trăiești prin toți ai tăi aceeași clipă de final.

Când mor ai lor, îmi mor de-ai mei; când mor de-ai mei, mai mor de-ai lor, și așa ușor până la final, când vom vedea că vecii vecilor nu sunt un final.

Cartea asta nu o să fie despre ai mei și despre mine, ea o să fie despre noi, despre un tu și despre ai tăi, să-i vezi pe ai mei, ai tăi, și tu pe mine să mă vezi la fel ca tine, și sper ca la final ai să te înțelegi mai bine.

Să nu mă judecați prea aspru pentru cele scrise, căci, drept vă zic, mai dur cu mine nu a fost altcineva.

Am vrut doar să arăt lumii cum zburdă mințile unora dintre noi.

Te așezi la masă cu tine și îți povestești iar și iar viața de parcă toate astea le mai vrei trăite încă o dată și încă o dată. Temnicer și prizonier în același timp. Țasta îmi sunt EU.

*

Măi, oameni buni, uneori mă uit la mine cu dispreț când mă plâng de tot și de toate. Îmi vine să strig la mine cu vocea tuturor străbunilor mei care au pățimit și au suferit atât de mult, dar mă liniștesc spunând că durerea lor este și durerea mea, când văd câtă nedreptate există chiar și în zilele noastre. Mă cutremur gândindu-mă la suferințele lor și mă cert pentru slăbiciunile mele, până când o voce în mine spune că toate sunt făcute cu un scop, că altfel nu înțeleg de ce unii o duc bine, iar alții sunt condamnați să suporte o greutate atât de mare, încât le vine să urle ca lupii la lună.

*

Pe cine să cert, Doamne, când mintea mea plânge pentru fiecare fir de iarbă călcat în picioare și pentru fiecare copac tăiat din pădure? La cine să îmi întorc privirea atunci când ochii văd durere în fața lor? Pe cine să ascultăm când

urechile noastre aud doar tânguiri în întunericul inimilor noastre?

Întrebări avem mii și mii, dar nu ne răspunde nimeni care să stopeze zvâcnirea ciudată a eului nostru. Necăjiți că nu se găsește cineva care să ne liniștească mințile, ne punem nădejdea într-o viață nouă cu care să pornim la drum.

*

Se pun în calea noastră atâtea necazuri de parcă am trăi mai multe vieți într-una, dar chiar și așa, încercăm să trecem liniștiți prin viață de parcă nimic nu s-a întâmplat, gândind că soarta ne va surâde. Totuși, undeva, cineva hotărăște să mai pună o greutate în drumul nostru de parcă rostul în lume al unora ca noi este să care necazuri unul după altul, în timp ce alții își plimbă fericirea cu dinții rânjiți, făcându-ne să credem că am greșit în trecut cu ceva sau că în proiectul ființei noastre s-a strecurat o eroare.

Uneori, te trezești dimineața cu o frică în tine de parcă va trebui să înfrunți nu știi ce monștri și ți-e teamă de parcă lumea întreagă este dușmanul tău. Atunci îți spui: ce dihanie șade în mine de face ca toate cele normale de zi cu zi să fie așa de înfricoșătoare? Să fie oare greșeala aceea de proiect de care ziceam adineauri sau undeva pe drum am pierdut vreo bucătică din mine fără să îmi dau seama, și

asta face ca eu să nu mai fiu eul meu original, care ar fi putut să înfrunte toate cele din viață?

*

Ascult moartea cum mă cheamă, promițându-mi un nou fel de viață, dar, uitându-mă la această viață, tare mă tem că dincolo nu e mare scofală. Cum aș putea crede că în cealaltă viață va fi mai bine, când eu aici, pe pământ, sunt doar un biet om ce orbecăie prin lume, un fel de orb care își caută ochii? Cum să fiu pus la masă cu cei mai de soi, când sunt doar o biată ființă ce cară în ea dureri de nimeni știute? Cred că nici după moarte nu va fi mai bine, iar celor care spun altfel le zic că tare mi-aș dori să fie așa cum zic ei, dar ceva în mine spune că pe lumea cealaltă (dacă există cu adevărat) mulți dintre noi vom fi doar niște servitori pentru aceia care o duc bine și pe această lume.

În lupta mea de a înțelege scopul nostru pe pământ când dau credit maimuței, când lui Dumnezeu, dar, sincer să fiu, tare mi-aș dori să existe Dumnezeu, chiar dacă asta ar putea însemna condamnarea mea pentru totdeauna.

*

Ai simțit vreodată că ești invincibil? Ceva de genul că te ține Dumnezeu de mână și totul va fi bine cu viața ta?